

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 16 maja 2016 r.

Znak: WK-610/47/4/15/16

Pan
Piotr Kuczera
Prezydent Miasta
Rybnika

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 2 grudnia 2015 r. do 12 lutego 2016 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Miasta Rybnika za okres od 1 stycznia 2011 r. do 12 lutego 2016 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej. Prezydent Miasta Rybnika oraz Skarbnik Miasta Rybnika w dniu 17 marca 2016 r. odmówili podpisania protokołu i złożyli pisemne wyjaśnienia, co do przyczyn tej odmowy.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561).

W zakresie dochodów budżetowych:

- *Zaniechano, do dnia zakończenia kontroli, podjęcia skutecznych działań zmierzających do nałożenia kary pieniężnej na wykonawcę (konsorcjum firm) zadania p.n. „Świadczenie usług w zakresie odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, położonych na terenie miasta Rybnika w sektorze III”, za pierwszy stwierdzony przypadek nieprzekazania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych (zwanej dalej RIPOK). Powyższe było wymagane art. 9x ust. 1 pkt 3 w związku z art. 9zb ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r. poz. 1399 z późn. zm.). Zgodnie z przywołanymi przepisami, przedsiębiorca odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, który nie przekazuje odebranych od właścicieli nieruchomości zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych - podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 zł do 2.000 zł za pierwszy ujawniony przypadek.*

Z przedłożonych do Urzędu Miasta Rybnika kart przekazania odpadów za okres od lipca 2013 r. do lipca 2015 r. wynikało, iż niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne o kodzie odpadu 20 03 01 przekazywane były:

- w okresie od lipca do września 2013 r. do dwóch podmiotów posiadających status instalacji zastępczej,

- w okresie od października 2013 r. do lipca 2015 r. równoległe do dwóch podmiotów posiadających status instalacji zastępczej oraz do podmiotu posiadającego status regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK).

Zawiadomieniami z dnia 31 grudnia 2013 r. Miasto Rybnik poinformowało wykonawcę oraz podwykonawcę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie naruszenia art. 9e ust. 1 pkt 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, tj. nie przekazywania odebranych od właścicieli nieruchomości położonych na terenie miasta Rybnika zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych. W lutym 2014 r. wykonawcę oraz podwykonawcę wezwano do złożenia wyjaśnień w sprawie czy posiadają oni dokument potwierdzający, że w okresie III kwartału 2013 r. RIPOK odmówił im przyjęcia i zagospodarowania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych i pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania, a pochodzących z terenu Miasta Rybnika. Wyjaśnienia wykonawcy oraz podwykonawcy nie potwierdziły faktu odmowy przyjęcia i zagospodarowania tych odpadów przez RIPOK.

Zawiadomieniami z dnia 13 lutego 2014 r. wyznaczono ostateczny termin załatwienia sprawy tj. na 1 kwietnia 2014 r. Zawiadomieniami z dnia 3 marca 2014 r. poinformowano wykonawcę oraz podwykonawcę o zakończeniu postępowania dowodowego, prowadzonego z urzędu.

Do dnia zakończenia kontroli postępowanie administracyjne nie zostało zakończone. Zgodnie z art. 35 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267 z późn. zm.), załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, zaś w postępowaniu odwoławczym - w ciągu miesiąca od dnia otrzymania odwołania.

W myśl art. 36 § 1, § 2 ww. ustawy, o każdym przypadku niezakończenia sprawy w terminie określonym w art. 35 lub w przepisach szczególnych organ administracji publicznej jest obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki i wskazując nowy termin załatwienia sprawy. Ten sam obowiązek ciąży na organie administracji publicznej również w przypadku zwłoki w załatwieniu sprawy z przyczyn niezależnych od organu.

W rezultacie Miasto nie podjęło również działań zmierzających do wykreślenia przedsiębiorcy z rejestru, o czym mowa w art. 9j ust. 2 pkt 4 ww. ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Sprawy gospodarki odpadami, w tym związane z funkcjonowaniem systemu odbioru oraz zagospodarowania powstałych na terenie Miasta odpadów komunalnych należały do zadań Referatu Gospodarki Odpadami w Wydziale Gospodarki Komunalnej. Realizacja zadań związanych z postępowaniem z odpadami komunalnymi w Mieście, nadzór i kontrola nad systemem gospodarki odpadami należała do Kierownika ww. Referatu. Nadzór nad Wydziałem Gospodarki Komunalnej sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Osobą zobowiązaną do nałożenia kary pieniężnej oraz do wykreślenia przedsiębiorcy z ww. rejestru był p. Adam Fudali – były Prezydent Miasta Rybnika, a następnie p. Piotr

Kuczera – Prezydent Miasta Rybnika, zgodnie z art. 9zb ust. 1 oraz art. 9j ust. 2 pkt 4 ww. ustawy o utrzymaniu czystości i porządku.

Wniosek nr 1

Podjąć skuteczne działania w celu naliczenia kary pieniężnej za przekazanie zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania do innej niż regionalna instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, mając na uwadze art. 9x ust. 1 pkt 3 w związku z art. 9zb ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu w czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2016 r. poz. 250), a następnie podjąć działania zmierzające do wykreślenia wykonawcy usługi z rejestru, o którym mowa w art. 9c ust. 1 powyższej ustawy, mając na uwadze art. 9j ust. 2 pkt 4 tej ustawy.

- *Do dnia kontroli nieprawidłowo przeprowadzono czynności sprawdzające wobec podatników podatku od nieruchomości oraz nie wezwano tych podatników do złożenia korekt deklaracji/informacji lub do złożenia niezbędnych wyjaśnień. Naruszono tym art. 272 oraz art. 274 a § 1, § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm., a następnie Dz. U. z 2015 r., poz. 613 z późn. zm.) w związku art. 6 ust. 6, ust.9 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm., a następnie Dz. U. z 2014 r. poz. 849 z późn. zm.).*

Powyższe dotyczyło:

- *podatnika podatku od nieruchomości osoby fizycznej o numerze karty kontowej 14/10935, któremu w latach 2014-2015 wydano decyzje ustalające wysokość zobowiązania podatkowego na lata 2014-2015, pomimo że umowa nr M-722434/00026/10/29 z dnia 10 czerwca 2010 r. zawarta pomiędzy Miastem Rybnik a ww. podatnikiem na dzierżawę działek nr 1211/258, nr 927/260, nr 1237/260 o łącznej powierzchni 240 m² wygasa z dniem 30 września 2013 r. Podatnik ten dopiero dnia 2 lutego 2016 r., po wezwaniu organu podatkowego w dniu 5 stycznia 2016 r., złożył informację o nieruchomościach i obiektach budowlanych, w której poinformował o wygaśnięciu umowy dzierżawy powyższego terenu. Jednocześnie podatnik oświadczył, że użytkował ten teren jedynie w okresie trwania umowy. Podatnik uregulował ww. podatek w kwocie 52 zł za 2013 r., 212 zł za 2014 r., 211 zł za 2015 r.*

W dniu 8 lutego 2016 r. na karcie kontowej ww. podatnika dokonano odpisu ww. podatku za okres od października 2013 r. do grudnia 2015 r. na podstawie wydanej i odebranej przez podatnika decyzji z dnia 2 lutego 2016 r., co wynikało z pisma Prezydenta Miasta Nr OR.1710.17.2015 z dnia 17 marca 2016 r. w sprawie odmowy podpisania protokołu kontroli kompleksowej Miasta Rybnika oraz kopii karty kontowej podatnika załączonej do pisma.

Zgodnie z art. 6 ust. 4, 5 i 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613, a następnie Dz. U. z 2014 r. poz. 849 z późn. zm.), obowiązek podatkowy wygasa z upływem miesiąca, w którym ustały okoliczności uzasadniające ten obowiązek. Jeżeli obowiązek podatkowy powstał lub wygasł w ciągu roku, podatek za ten rok ustala się proporcjonalnie do liczby miesięcy, w których istniał obowiązek. Osoby fizyczne są obowiązane złożyć właściwemu organowi podatkowemu informację o nieruchomościach i obiektach budowlanych, sporządzoną na formularzu według ustalonego wzoru, w terminie 14 dni od dnia wystąpienia okoliczności

uzasadniających powstanie albo wygaśnięcie obowiązku podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości lub od dnia zaistnienia zdarzenia, o którym mowa w ust. 3.

Zgodnie z art. 272 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, a następnie Dz. U. z 2015 r. poz. 613 z późn. zm.), organy podatkowe pierwszej instancji, z zastrzeżeniem art. 272a, dokonują czynności sprawdzających, mających na celu sprawdzenie terminowości składania deklaracji. Ponadto, zgodnie z art. 274a § 1 przytoczonej ustawy organ podatkowy może zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub wezwać do jej złożenia, jeżeli deklaracja nie została złożona mimo takiego obowiązku.

- podatnika o numerze karty kontowej 1/358, który zgodnie z umową użyczenia z dnia 29 marca 2011 r. zadeklarował m.in. do opodatkowania grunt, działki nr 1211/258 i nr 927/260 o łącznej pow. 80 m² w korekcie deklaracji na podatek od nieruchomości na rok 2011 oraz w deklaracjach na podatek od nieruchomości na lata 2012 - 2013. Jednocześnie w okresie do wygaśnięcia umowy dzierżawy z dniem 30 września 2013 r. za dzierżawione przez siebie fragmenty działek nr 927/260 oraz nr 1211/258 o łącznej powierzchni 80 m² podatek od nieruchomości płacił dzierżawca o numerze karty kontowej 14/10935.

Dopiero w dniu 2 lutego 2016 r. wezwano podatnika o numerze karty kontowej 1/358 do złożenia korekt deklaracji na podatek od nieruchomości za lata 2011- 2013. W dniu 12 lutego 2016 r. do Urzędu Miasta wpłynęły korekty ww. deklaracji, w których podatnik wyłączył z opodatkowania przedmiotowy grunt o powierzchni 80 m², zgodnie z pismem Prezydenta Miasta Nr OR.1710.17.2015 z 17 marca 2016 r. oraz załącznikami do ww. pisma.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. a ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r., Nr 95, poz. 613, a następnie Dz. U. z 2014 r. poz. 849 z późn. zm.), podatnikami podatku od nieruchomości są osoby fizyczne, jednostki organizacyjne, będące: posiadaczami nieruchomości lub ich części stanowiących własność jednostki samorządu terytorialnego, jeżeli posiadanie, wynika z umowy zawartej z właścicielem lub z innego tytułu prawnego.

Zgodnie z § 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375), zadaniem komórki rachunkowości jest w szczególności prowadzenie w księgach rachunkowych prawidłowej ewidencji przypisów, odpisów, wpłat, zwrotów i zaliczeń nadpłat z tytułu podatków. Ponadto, zgodnie z § 9 ww. rozporządzenia, ewidencja podatków jest integralną częścią ewidencji księgowej urzędu i jest prowadzona z wykorzystaniem kont syntetycznych planu kont urzędu jako jednostki budżetowej; zapisów w księgach rachunkowych dokonuje się według zasad określonych w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. W myśl art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.) księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco.

Zgodnie z art. 272 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. ww. ustawy organy podatkowe pierwszej instancji dokonują czynności sprawdzających, mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami. Ponadto, zgodnie z art. 274a § 2 ww. ustawy, w razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych.

- w latach 2011 - 2015 dla podatnika, osoby fizycznej prowadzono dwie karty kontowe nr 14/4285 z tytułu łącznego zobowiązania pieniężnego oraz nr 14/10935 z tytułu podatku od nieruchomości ze względu na różne położenia nieruchomości.

Zgodnie z § 11 ust. 3 pkt 1 i ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375), konta szczegółowe (czyli karty kontowe) prowadzone są do kont analitycznych i służą do rozrachunków z podatnikami z tytułu podatków, które podlegają przypisaniu na ich kontach i konta te prowadzi się w następujący sposób: dla każdego podatnika prowadzi się odrębne konto w każdym podatku. Ponadto zgodnie z art. 6c ust. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2006 r. Nr 136, poz. 969, a następnie Dz. U. z 2013 r. poz. 1381 z późn. zm.) osobom fizycznym, na których ciąży obowiązek podatkowy w zakresie podatku rolnego oraz jednocześnie w zakresie podatku od nieruchomości lub podatku leśnego dotyczący przedmiotów opodatkowania położonych na terenie tej samej gminy, wysokość należnego zobowiązania podatkowego pobieranego w formie łącznego zobowiązania pieniężnego ustala organ podatkowy w jednej decyzji (nakazie płatniczym).

W trakcie kontroli kontrolującym przedłożono nakaz płatniczy Prezydenta Miasta Rybnika ustalający wysokość łącznego zobowiązania pieniężnego na rok 2016 z dnia 2 lutego 2016 r. wystawiony dla podatnika o karcie nr 14/22453. Nakaz ten obejmował zobowiązania podatkowe podatnika o numerach kart 14/4285 oraz 14/10935.

W piśmie dotyczącym odmowy podpisania protokołu w dniu 17 marca 2016 r. dołączono do wyjaśnień jako załącznik kopię karty kontowej podatnika nr 14/10935.

W trakcie kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Urzędzie Miasta Rybnika w okresie od 3 października 2011 r. do 9 grudnia 2011 r. stwierdzono również zaprowadzenie dla jednego podatnika, osoby fizycznej, czterech odrębnych kart kontowych, co znalazło odzwierciedlenie w treści wystąpienia pokontrolnego Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach Znak: WK-6100/32/4/11/12 z dnia 12 lutego 2012 r.

Przyczyną wydania decyzji na podatnika, z którym wygasła umowa dzierżawy był, zgodnie z wyjaśnieniami, brak informacji ze strony podatnika o zaprzestaniu korzystania z tego gruntu oraz brak otrzymania informacji przez Wydział Podatków od wydziału merytorycznego (Wydziału Mienia) o wygaśnięciu ww. umowy.

Zgodnie z § 2 pkt 24 Instrukcji w sprawie obiegu, sprawdzania i zatwierdzania dowodów księgowych w Urzędzie Miasta Rybnika wprowadzonej zarządzeniem Nr 100/2011 Prezydenta Miasta Rybnika z dnia 15 marca 2011 r., każde zdarzenie gospodarcze musi mieć odzwierciedlenie w księgach rachunkowych. Wydziały mają obowiązek niezwłocznego dostarczenia Skarbnikowi Miasta lub do Wydziału Księgowości wszelkich dokumentów powodujących powstanie zobowiązań względnie należności Miasta lub mających wpływ na stan jego aktywów.

Jednakże z ww. instrukcji, jak również instrukcji w sprawie obiegu, sprawdzania i zatwierdzania dowodów księgowych w Urzędzie Miasta stanowiącej załącznik do zarządzenia Nr 714/2015 Prezydenta Miasta Rybnika z dnia 18 grudnia 2015 r. nie wynikał obowiązek powiadamiania Wydziału Podatków o zakończonej dzierżawie.

Zadania w zakresie dokonywania wymiaru podatków, czynności sprawdzających deklaracji podatkowych, prowadzenia w księgach rachunkowych prawidłowej ewidencji przypisów, odpisów z tytułu podatków należały do pracowników Wydziału Podatków. Nadzór w tym zakresie należał do Naczelnika Wydziału.

Wniosek nr 2

Rozważyć uszczegółowienie instrukcji w sprawie obiegu, sprawdzania i zatwierdzania dowodów księgowych w Urzędzie Miasta stanowiącej załącznik do zarządzenia Nr 714/2015 Prezydenta Miasta Rybnika z dnia 18 grudnia 2015 r. w zakresie powiadamiania Wydziału Podatków o zakończonych umowach dzierżawy oraz wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Rybnika w zakresie przekazywania tych informacji oraz prawidłowego dokonywania czynności sprawdzających, prawidłowego prowadzenia kart kontowych, stosownie do art. 272, art. 274a § 1, § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r., poz. 613 z późn. zm.), art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. a, art. 6 ust. 6, ust. 9 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 849 z późn. zm.), jak również § 3 pkt 1, § 11 ust. 3 pkt 1 i ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375), art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.), art. 6c ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1381 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

- *W okresie od sierpnia 2013 r. do 15 maja 2015 r. zaniechano dochodzenia należności za bezumowne korzystanie z gminnej nieruchomości w prawidłowej wysokości. Zgodnie z art. 42 ust. 5 oraz art. 254 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.) jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny, oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania, a także zasadą obowiązującą w toku wykonywania budżetu jednostki samorządu terytorialnego jest ustalanie, pobieranie i odprowadzanie dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego następuje na zasadach i w terminach wynikających z obowiązujących przepisów. Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526, następnie Dz. U. z 2014 r. poz. 1115, następnie Dz. U. z 2015 r. poz. 513, następnie Dz. U. z 2016 r. poz. 198) źródłami dochodów własnych z gminy są dochody z majątku gminy. Ponadto zgodnie z art. 12, art. 23 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 25 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651, Dz. U. z 2014 r. poz. 518, Dz. U. z 2015 r. poz. 782, następnie Dz. U. z 2015 r. poz. 1774 z późn. zm.), organy działające za jednostkę samorządu terytorialnego, są obowiązane do gospodarowania nieruchomościami w sposób zgodny z zasadami prawidłowej gospodarki. Gospodarowanie gminnym zasobem nieruchomości polega na wykonywaniu czynności związanych z naliczaniem należności za nieruchomości udostępniane z zasobu oraz prowadzą windykację tych należności.*

Dzierżawca o numerze konta 221-2-08-1-41371 na podstawie umowy nr M-722434/00030/10/150 z 8 lipca 2010 r. dzierżawił część działki nr 2269/4 o pow. 2180 m². Następnie dzierżawca ten zaproponował by w jego miejsce do umowy wstąpił nowy dzierżawca. Na podstawie umowy trójstronnej pomiędzy byłym, a nowym dzierżawcą oraz Miastem Rybnik nr M-722434/00030/10/150 zawartej w dniu 1 lutego 2011 r. nowy dzierżawca z tym dniem wstąpił we wszystkie prawa i obowiązki wynikające z umowy z dnia 8 lipca 2010 r. zawartej z poprzednim dzierżawcą. Umowa dzierżawy nr M-722434/00030/10/150 z 8 lipca 2010 r. wygasła z dniem 31 lipca 2013 r. Dzierżawca

zwrócił się o ponowną dzierżawę pismem, które wpłynęło 3 kwietnia 2015 r. pod l.dz. 2015/64211. Umowę dzierżawy nr M.6845.118.2015 zawarto 15 maja 2015 r.

W § 4 pkt 4 umowy z 15 maja 2015 r. za okres bezpodstawnego użytkowania od 1 sierpnia 2013 r. do 31 maja 2015 r. ustalono wynagrodzenie 21.582,00 zł. Wysokość wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości określona w umowie z 2015 r. była niezgodna z § 8 pkt 1 i 3 umowy z 8 lipca 2010 r., zgodnie z którymi po zakończeniu dzierżawy dzierżawca zobowiązany jest niezwłocznie zwrócić nieruchomość wydzierżawiającemu w stanie nie pogorszonym. W przypadku niewykonania obowiązku o którym mowa w ust. 1, dzierżawca zobowiązany będzie do zapłaty wydzierżawiającemu wynagrodzenia z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości, w wysokości odpowiadającej zastosowaniu 500% stawki czynszu dzierżawnego, za każdy rozpoczęty miesiąc bezumownego korzystania z nieruchomości.

Z wyjaśnień uzyskanych w toku kontroli od pracowników Urzędu Miasta Rybnika wynika, że po wygaśnięciu umowy dzierżawy, co nastąpiło 31 lipca 2013 r. Miasto nie odzyskało władztwa nad nieruchomością.

Wysokość kary umownej wyniosłaby pięciokrotność opłaty o której mowa w § 4 ust. 4 umowy z dnia 15 maja 2015 r., tj. $5 \times 21.582 \text{ zł} = 107.910 \text{ zł} + 23\% \text{ VAT}$.

Umowę dzierżawy nr M.6845.118.2015 z maja 2015 r. w imieniu Miasta Rybnik zawarli p. Wojciech Student – Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Inwestycji i Gospodarki Przestrzennej oraz Naczelnik Wydziału Mienia.

Obowiązki w zakresie gospodarowania mieniem komunalnym należały do pracowników Wydziału Mienia nad którymi bezpośredni nadzór sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 3

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Mienia w zakresie prawidłowego egzekwowania przypadających Miastu Rybnik dochodów, stosownie do przepisów art. 42 ust. 5 oraz art. 254 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.), art. 12, art. 23 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 25 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2015 r. poz. 1774 z późn. zm.), w związku z art. 4 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 198), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o finansach publicznych.

W zakresie wydatków z tytułu wynagrodzeń:

- Zaniechano udzielenia zaległego urlopu wypoczynkowego za lata 2011 - 2013 p. Adamowi Fudalemu – byłemu Prezydentowi Miasta Rybnika. Naruszono tym art. 168 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502 z późn. zm.), zgodnie z którym urlopu niewykorzystanego w terminie ustalonym zgodnie z art. 163 ww. ustawy należy pracownikowi udzielić najpóźniej do dnia 30 września następnego roku kalendarzowego. Ponadto, w myśl art. 152 § 1 ww. ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy, pracownikowi przysługuje prawo do corocznego, nieprzerwanego, płatnego urlopu wypoczynkowego, a zgodnie § 2 powołanego przepisu pracownik nie może zrzec się prawa do urlopu.

Za niewykorzystane 87 dni i 7 godzin zaległego urlopu wypoczynkowego za lata 2012 - 2013 przyznano i wypłacono ekwiwalent pieniężny. Ponadto, wypłacono ekwiwalent za 36 dni niewykorzystanego urlopu za 2014 r.

Ekwiwalent pieniężny wypłacono w łącznej w kwocie 73.534,06 zł brutto w dniu 9 grudnia 2014 r. na podstawie listy płac Nr LP 57/XII/2014 z dnia 8 grudnia 2014 r. w związku upływem w 2014 r. kadencji Prezydenta Miasta Rybnika.

Czynności z zakresu prawa pracy wobec byłego Prezydenta Miasta Rybnika wykonywała p. Daniela Lampert – Sekretarz Miasta Rybnika, zgodnie z postanowieniami § 1 ppkt 1 zarządzenia Nr 190/2009 Prezydenta Miasta Rybnika z dnia 29 kwietnia 2009 r. w sprawie zakresu zadań Sekretarza Miasta i Skarbnika Miasta, naczelników wydziałów oraz Pełnomocnika ds. Dróg i Gospodarki Komunalnej wraz ze zmianami i stosownie do art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2014 poz. 1202).

Nieprawidłowość w zakresie zaniechania udzielenia urlopu wypoczynkowego dla Prezydenta Miasta Rybnika stwierdzono także podczas poprzedniej kontroli kompleksowej gospodarki finansowej Miasta Rybnika, przeprowadzonej przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Katowicach w 2011 r., co zostało opisane w wystąpieniu pokontrolnym Znak: WK- 6100/32/4/11/12 z dnia 21 lutego 2012 r.

Wniosek nr 4

Zapewnić prawidłowe udzielanie urlopów pracownikom Urzędu Miasta Rybnika, zgodnie z art. 168 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

- *W latach 2014 - 2015 przyznawano i wypłacano nagrody uznaniowe dla pracowników Urzędu Miasta w Rybniku bez indywidualnego uzasadnienia podstaw przyznania nagrody dla każdego z pracowników, zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. Powyższym naruszono art. 36 ust. 6 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2008 r. Nr 223, poz. 1458 z późn. zm., następnie Dz. U. z 2014 r. poz. 1202 z późn. zm.) oraz załącznik Nr 5 do Regulaminu Wynagradzania Pracowników Urzędu Miasta Rybnika, wprowadzonego odrębnymi zarządzeniami Prezydenta Miasta Rybnika Nr 4/2016 z dnia 4 stycznia 2016 r., Nr 575/2014 z dnia 18 listopada 2014 r. oraz Nr 268/2009 z dnia 16 czerwca 2009 r. wraz ze zmianami, Nr 548/2011 z dnia 21 listopada 2011 r., Nr 635/2012 z dnia 21 listopada 2012 r., Nr 629/2013 z dnia 20 listopada 2013 r. Zgodnie z przytoczonym przepisem, pracownikowi samorządowemu, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2 i 3, można przyznać nagrodę za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej. Zgodnie z postanowieniami ww. Regulaminu, nagrody przyznawane są dla pracowników Urzędu Miasta za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej. Nagrody dla wszystkich pracowników Urzędu Miasta Rybnika zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w latach 2014 - 2015 przyznawano z okazji Dnia Pracownika Samorządowego oraz nagrody świąteczne na podstawie zbiorczych wykazów pracowników, podpisanych przez p. Adama Fudali – byłego Prezydenta Miasta Rybnika (dotyczy roku 2014) oraz p. Piotra Kuczerę – Prezydenta Miasta Rybnika (dotyczy roku 2015). Decyzjami byłego i obecnego Prezydenta Miasta Rybnika, z dnia:*
  - 22 maja 2014 r. przyznano i wypłacono nagrody z tytułu „Dnia Pracownika Samorządowego” w łącznej kwocie 74.992,00 zł,
  - 27 listopada 2014 r. przyznano i wypłacano nagrody świąteczne w łącznej kwocie 76.082,00 zł,

- 25 maja 2015 r. przyznawano i wypłacano nagrody z tytułu „Dnia Pracownika Samorządowego” w łącznej kwocie 78.698,00 zł,

- 2 grudnia 2015 r. przyznawano i wypłacano nagrody świąteczne w łącznej kwocie 79.352,00 zł.

Z wyjaśnień p. Piotra Kuczery – Prezydenta Miasta wynika, że nagrody wypłacane z okazji Dnia Pracownika Samorządowego oraz nagrody świątecznej wypłacanej w grudniu, których indywidualna wysokość wynosiła 218 zł brutto, zostały wypłacane jako wyraz przynależności do danej grupy zawodowej.

Prowadzenie spraw osobowych pracowników Miasta w Rybniku należało do pracowników Wydziału Kadr, Szkoleń i Płac, nad którymi nadzór sprawowała p. Daniela Lampert – Sekretarz Miasta Rybnika.

Wniosek nr 5

Zapewnić prawidłowe uzasadnianie przyznawanych pracownikom Urzędu Miasta Rybnika nagród uznaniowych, zgodnie z art. 36 ust. 6 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1202 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

- W latach 2011 - 2016 (do dnia zakończenia kontroli) dokonywano wypłaty pracownikom Urzędu Miasta Rybnika tzw. „dodatku za charakter pracy lub warunki wykonywania pracy”. Dodatek ze względu na charakter pracy lub warunki wykonywania pracy, był przyznawany pracownikom na podstawie § 7 pkt 2 obowiązujących Regulaminów Wynagradzania Pracowników Urzędu Miasta Rybnika, wprowadzonych zarządzeniami Prezydenta Miasta Rybnika: Nr 4/2016 z 4 stycznia 2016 r.; Nr 575/2014 z dnia 18 listopada 2014 r.; Nr 268/2009 z dnia 16 czerwca 2009 r. wraz ze zmianami, wprowadzonymi odrębnymi zarządzeniami Prezydenta Miasta Rybnika: Nr 548/2011 z dnia 21 listopada 2011 r., Nr 635/2012 z dnia 21 listopada 2012 r., Nr 629/2013 z dnia 20 listopada 2013 r. Zgodnie z postanowieniami w § 7 pkt. 2 ww. regulaminu, pracownikowi może być przyznany dodatek za charakter pracy lub warunki wykonywania pracy. Dodatki przyznaje się na czas określony, a w indywidualnych przypadkach także na czas nieokreślony, dodatki są wypłacane w ramach posiadanych środków na wynagrodzenia, w kwocie nieprzekraczającej 40% łącznie wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego pracownika, w szczególnie uzasadnionych przypadkach dodatki mogą być przyznane w wysokości wyższej.

Zgodnie z art. 39 ust. 2 pkt 2 ustawy o z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1202 z późn.zm.), pracodawca w regulaminie wynagradzania dla pozostałych pracowników samorządowych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, zawierającym wymagania kwalifikacyjne pracowników samorządowych i szczegółowe warunki wynagradzania, w tym maksymalny poziom wynagrodzenia zasadniczego, może określić warunki i sposób przyznawania dodatku funkcyjnego a także z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań - dodatku specjalnego, oraz innych dodatków. Z art. 36 ww. ustawy wynika, że pracownikowi samorządowemu przysługuje wynagrodzenie stosowne do zajmowanego stanowiska oraz posiadanych kwalifikacji zawodowych, a także wynagrodzenie zasadnicze, dodatek za wieloletnią pracę, nagroda jubileuszowa, jednorazowa odprawa, dodatkowe wynagrodzenie roczne. Zgodnie z powyższym, pracownikowi może być przyznany dodatek funkcyjny, dodatek specjalny oraz nagroda za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej.

Łączna wartość wypłaconego bezzasadnie dodatku za charakter pracy lub warunki wykonywania pracy zgodnie z zestawieniem sporządzonym przez Naczelnika Wydziału Kadr, Szkoleń i Płac wynosiła łączne 1.360.177,54 zł, w tym:

- 2011r. w kwocie 193.210,08 zł;
- 2012 r. w kwocie 258.929,99 zł;
- 2013r. w kwocie 268.851,85 zł;
- 2014 r. w kwocie 268.876,39 zł;
- 2015r. w kwocie 338.634,25 zł;
- styczeń 2016 r. w kwocie 31.674,98 zł.

Pisma przyznające dodatek za charakter pracy były podpisywane przez p. Adama Fudali – byłego Prezydenta Miasta Rybnika oraz p. Piotra Kuczerę – Prezydenta Miasta Rybnika. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie projektu ww. Regulaminu Wynagradzania Pracowników Urzędu Miasta Rybnika był Naczelnik Wydziału Kadr, Szkoleń i Płac, natomiast nadzór powierzony został p. Danieli Lampert – Sekretarzowi Miasta.

Regulamin Wynagradzania Pracowników Urzędu Miasta Rybnika, wprowadzony zarządzeniem Nr 4/2016 Prezydenta Miasta Rybnika z 4 stycznia 2016 r. zatwierdzony został przez p. Piotra Kuczerę – Prezydenta Miasta Rybnika. Regulamin Wynagradzania Pracowników Urzędu Miasta Rybnika, wprowadzony zarządzeniami Prezydenta Miasta Rybnika: Nr 575/2014 z dnia 18 listopada 2014 r.; Nr 268/2009 z dnia 16 czerwca 2009 r. wraz ze zmianami, wprowadzonymi odrębnymi zarządzeniami Prezydenta Miasta Rybnika: Nr 548/2011 z dnia 21 listopada 2011 r., Nr 635/2012 z dnia 21 listopada 2012 r., Nr 629/2013 z dnia 20 listopada 2013 r. zatwierdzony został przez p. Adama Fudalę – byłego Prezydenta Miasta Rybnika.

Wniosek nr 6

Dostosować Regulamin Wynagradzania Pracowników w Urzędzie Miasta Rybnika w zakresie warunków i sposobu przyznawania dodatków, mając na uwadze art. 39 ust. 2 pkt 2 i art. 36 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1202 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz.U. z 2014 r., poz. 1786).

W zakresie wydatków z tytułu dotacji dla szkół niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych:

- W okresie od stycznia do grudnia 2014 r. nieprawidłowo naliczono dotację na ucznia poprzez nieuwzględnienie kwoty wynikającej z dodatkowych wag, które są uwzględnione przy naliczaniu części oświatowej subwencji ogólnej /metryczka subwencji oświatowej 2014, waga P1-P6/ na ucznia niepełnosprawnego /o różnym stopniu niepełnosprawności/ szkół niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych. Naliczono jedynie kwotę podstawy na ucznia danej szkoły. Zgodnie z art. 90 ust. 2a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) dotacje dla szkół niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych, w których realizowany jest obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, przysługują na każdego ucznia w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na jednego ucznia danego typu i rodzaju szkoły w części oświatowej subwencji ogólnej otrzymywanej przez jednostkę samorządu terytorialnego, o której mowa w ust. 1 i 2, pod warunkiem że osoba prowadząca szkołę poda organowi właściwemu do udzielania dotacji planowaną liczbę uczniów nie później niż do 30 września roku poprzedzającego rok udzielania dotacji.

Stowarzyszenie Oświatowe „Rodzicie-Dzieciom” w Rybniku złożyło wniosek pisemny z dnia 24 września 2013 r. (wpływ do Urzędu Miasta Rybnika w dniu 27 września 2013 r.) o udzielenie dotacji z budżetu miasta na rok 2014 r. z podaniem planowanej liczby uczniów, podając w tym trzech uczniów niepełnosprawnych, zgodnie z orzeczeniem Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, uczniów z afazją i niedosłuchem /Społeczna Szkoła Podstawowa – 2 osoby, Dwujęzyczne Gimnazjum Społeczne 1 osoba/.

Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 4 uchwały Nr 208/XVI/2011 Rady Miasta Rybnika z dnia 30 listopada 2011 r., stanowiącej załącznik do obwieszczenia Rady Miasta Rybnika z dnia 27 lutego 2013 r. postanowiono m.in., iż z budżetu Miasta udzielane są dotacje w wielkościach określonych w art. 90 ust. 2a-3a ustawy o systemie oświaty oraz w niniejszej uchwale dla szkół niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych, w których realizowany jest obowiązek szkolny lub obowiązek nauki – na każdego ucznia w kwocie takiej, jaką przewidziano na ucznia danego typu i rodzaju szkoły w części oświatowej subwencji ogólnej otrzymanej przez miasto w danym roku budżetowym.

Powyższe dotyczy uczniów:

- Społecznej Szkoły Podstawowej, tj.:

- naliczona i przekazana dotacja na ucznia niepełnosprawnego w kwocie 3.740,32 zł (8 miesięcy). Uwzględnienie dodatkowych wag przy naliczeniu dotacji na ucznia niepełnosprawnego w kwocie 16.800,72 zł (z wagą P4). Różnica wynosi 13.060,40 zł;
- naliczona i przekazana dotacja na ucznia niepełnosprawnego w kwocie 5.610,48 zł (12 miesięcy). Uwzględnienie dodatkowych wag przy naliczeniu dotacji na ucznia niepełnosprawnego w kwocie 21.391,80 zł (z wagą P3). Różnica wynosi 15.781,32 zł;

- Dwujęzyczne Społeczne Gimnazjum

- naliczona i przekazana dotacja na ucznia niepełnosprawnego w kwocie 6.584,64 zł (12 miesięcy). Uwzględnienie dodatkowych wag przy naliczeniu dotacji na ucznia niepełnosprawnego w kwocie 22.365,96 zł (z wagą P3). Różnica wynosi 15.781,32 zł.

Naliczanie dotacji należało do pracowników Wydziału Edukacji, nad którymi nadzór sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Od stycznia 2015 r. dotowanym szkołom naliczono i wypłacono dotacje na uczniów niepełnosprawnych wg zasad określonych w uchwale 78/VII/2015 Rady Miasta Rybnika z dnia 26 lutego 2015 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 760/L/2014 Rady Miasta Rybnika z dnia 15 października 2014 r., w której doprecyzowano zapis.

Zgodnie uchwałą Nr 78/VII/2015 Rady Miasta Rybnika z dnia 26 lutego 2015 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 760/L/2014 Rady Miasta Rybnika z dnia 15 października 2014 r. w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji z budżetu miasta dla szkół niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych, dla niepublicznych przedszkoli, placówek niepublicznych oraz dla szkół, przedszkoli i placówek publicznych nie będących jednostkami budżetowymi, prowadzonych przez osoby prawne bądź fizyczne oraz zasad kontroli prawidłowości wykorzystania udzielonej dotacji wprowadzono zmianę w sposobie ustalania wysokości stawki dotacji należnej na niepełnosprawnych uczniów niepublicznych szkół dla dzieci i młodzieży z uprawnieniami szkoły publicznej, oraz dla publicznych szkół dla dzieci i młodzieży, prowadzonych przez osoby fizyczne lub prawne inne niż JST. Zgodnie § 2 ww. uchwały, wchodziła ona w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2015 r.

Wniosek nr 7

Zapewnić prawidłowe rozliczanie dotacji dla szkół niepublicznych i uprawnieniach szkół publicznych, w których realizowany jest obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, mając na uwadze art. 90 ust. 2a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r., poz. 2156 z późn. zm.).

W zakresie księgowości budżetu i urzędu:

- *Nieprawidłowo dokonano zamknięcia ksiąg rachunkowych 2013 r., 2014 r. budżetu i urzędu wg stanu na dzień 31 grudnia 2013 r. i 31 grudnia 2014 r. poprzez wykazanie w zestawieniach obrotów i sald kont księgi głównej za lata 2013- 2014 sald po stronie Wn i po stronie Ma na kontach organu tj. koncie 960 „Skumulowane wyniki budżetu”, koncie 961 „Wynik wykonania budżetu”, koncie 961 „Wynik wykonania budżetu” oraz w 2013 r. koncie 962 „Wynik na pozostałych operacjach” oraz kontach urzędu, tj. koncie 800 „Fundusz jednostki”, koncie 860 „Wynik finansowy”.*

Powyższe było niezgodne z zasadami funkcjonowania ww. kont określonymi w postanowieniach załączników nr 2 i nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm., obecnie Dz. U. z 2013 r. poz. 289 z późn. zm.).

Zgodnie z opisem kont 960, 961, 962 ujętych w załączniku nr 2 oraz z opisem kont 800, 860 ujętych w załączniku nr 3 do ww. rozporządzenia Ministra Finansów konto 960 „Skumulowane wyniki budżetu” służy do ewidencji stanu skumulowanych wyników budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Saldo Wn konta 960 oznacza stan skumulowanego deficytu budżetu, a saldo Ma konta 960 - stan skumulowanej nadwyżki budżetu. Konto 961 „Wynik wykonania budżetu” służy do ewidencji wyniku wykonania budżetu, czyli deficytu lub nadwyżki. Na koniec roku konto 961 może wykazywać saldo Wn lub Ma. Saldo Wn oznacza stan deficytu budżetu, a saldo Ma stan nadwyżki. Konto 962 „Wynik na pozostałych operacjach” służy do ewidencji pozostałych operacji niekasowych wpływających na wynik wykonania budżetu. Na koniec roku konto 962 może wykazywać saldo Wn oznaczające nadwyżkę kosztów nad przychodami lub saldo Ma oznaczające nadwyżkę przychodów nad kosztami. Konto 800 „Fundusz jednostki” służy do ewidencji równowartości majątku trwałego i obrotowego jednostki i ich zmian. Konto 800 wykazuje na koniec roku saldo Ma, które oznacza stan funduszu jednostki. Konto 860 „Wynik finansowy” służy do ustalania wyniku finansowego jednostki. Saldo konta 860 wyraża na koniec roku obrotowego wynik finansowy jednostki, saldo Wn - stratę netto, saldo Ma - zysk netto.

W księgach rachunkowych zarówno urzędu jak i organu prowadzonych przy pomocy komputera, każde konto zamykane było dwoma saldami (stanowiącymi sumę sald kont analitycznych), a także tzw. „per saldem”. Dane w tym zakresie zostały zobrazowane w zestawieniach obrotów i sald kont syntetycznych. Dla kont rozrachunkowych właściwe były dane dotyczące dwóch sald, ponieważ konta te powinny wykazywać dwa salda obrazujące stan należności oraz stan zobowiązań. Z kolei dla kont organu, tj. 960, 961, 962 oraz kont jednostki, tj. 800, 860 właściwe było tzw. „per saldo”, ponieważ konta te powinny wykazywać tylko jedno saldo.

Z ksiąg rachunkowych jednostki wynikał bilans zamknięcia ww. kont w postaci jednego salda, które było zgodne z wynikami przeprowadzonej inwentaryzacji oraz z danymi wykazanymi w sprawozdaniach finansowych. Natomiast w bilansie otwarcia wszystkich kont syntetycznych w roku następnym zaprezentowano dane dotyczące dwóch sald, pomimo, że dla wymienionych powyżej kont właściwe i zgodne ze stanem rzeczywistym było jedno saldo, tzw. „per saldo”.

Zastępca Skarbnika Miasta Rybnik m.in. wyjaśnił: w księgach budżetu miasta wykazywane są również dwa salda kont 960, 961 i 962 ze względu na prowadzenie odrębnych, wewnątrz bilansujących się oddziałów, zawierających grupy syntetycznych kont bilansowych i pozabilansowych, na których ewidencjonowane są operacje księgowe zgodnie z przeznaczeniem oddziału (§ 5 Zakładowego Planu Kont Urzędu Miasta Rybnika). Oddziały te tworzy się ze względu na konieczność prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej obrotów związanych z realizacją projektów finansowanych z funduszy europejskich i innych programów pomocowych.

Zadania w zakresie prowadzenia ksiąg budżetu należały do pracowników Wydziału Finansów. Nadzór w tym zakresie pełnił Zastępca Skarbnika Miasta. Zadania w zakresie prowadzenia ksiąg urzędu Miasta należały do pracowników Wydziału Księgowości. Nadzór w tym zakresie pełnił Naczelnik Wydziału Księgowości.

Zgodnie z postanowieniami zarządzenia Prezydenta Miasta Rybnika: Nr 611/2014 z dnia 11 grudnia 2014 r., Nr 317/2013 z dnia 19 czerwca 2013 r. w sprawie ustalenia ogólnych zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Miasta Rybnika oraz powierzenia obowiązków i odpowiedzialności w zakresie rachunkowości, Prezydent Miasta powierzył obowiązki i odpowiedzialność w zakresie prowadzenia: rachunkowości budżetu miasta Zastępcy Skarbnika Miasta oraz w zakresie rachunkowości Urzędu Miasta Naczelnikowi Wydziału Księgowości.

Wniosek nr 8

Zapewnić prowadzenie ewidencji księgowej kont budżetu 960, 961, 962 oraz kont jednostki 800 i 860, stosownie do zasad funkcjonowania ww. kont określonych w załącznikach nr 2 i nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

W zakresie sprawozdawczości:

- *W latach 2012 - 2014 nieprawidłowo w sprawozdaniu rocznym /zbiorczym/ Rb-34S z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych za okres od początku 2012 r. do końca 4 kwartału 2014 r. ujęto środki z wykonania dochodów w dziale 801 „Oświata i wychowanie” w rozdziale 80101 „Szkoły Podstawowe” w § 2960 „Przelewy redystrybucyjne”, tj.: w 2012 r. w łącznej kwocie 28.634,54 zł; w 2013 r. w łącznej 4.875,27 zł; w 2014 r. w łącznej 4.286,19 zł. Powyższym naruszono art. 223 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 z późn.zm, następnie Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.) oraz postanowienia uchwały Nr 544/XXXVII/2013 Rady Miasta Rybnika z dnia 17 lipca 2013 r. w sprawie określenia oświatowych jednostek budżetowych, które*

gromadzą dochody na wydzielonym rachunku, źródeł tych dochodów i ich przeznaczenia, sposobu i trybu sporządzania planu finansowego dochodów i wydatków nimi finansowanych oraz dokonywania zmian w tym planie i ich zatwierdzania.

Zgodnie z przytoczonym przepisem ustawy, samorządowe jednostki budżetowe prowadzące działalność określoną w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, gromadzą na wydzielonym rachunku dochody określone w uchwale przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, pochodzące w szczególności: ze spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej na rzecz jednostki budżetowej; z odszkodowań i wpłat za utracone lub uszkodzone mienie będące w zarządzie albo użytkowaniu jednostki budżetowej. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określi w szczególności: jednostki budżetowe, które gromadzą dochody; źródła, z których dochody są gromadzone na rachunku; przeznaczenie dochodów, z tym że dochody wraz z odsetkami nie mogą być przeznaczone na finansowanie wynagrodzeń osobowych; sposób i tryb sporządzania planu finansowego dochodów i wydatków nimi finansowanych, dokonywania zmian w tym planie oraz ich zatwierdzania. Wydatki z rachunku, o którym mowa w ust. 1, mogą być dokonywane do wysokości kwot zgromadzonych dochodów, w ramach planu finansowego. Środki finansowe pozostające na rachunku, o którym mowa w ust. 1, na dzień 31 grudnia roku budżetowego, podlegają odprowadzeniu na rachunek budżetu jednostki samorządu terytorialnego w terminie do dnia 5 stycznia następnego roku. Zgodnie z postanowieniami uchwały Nr 544/XXXVII/2013 Rady Miasta Rybnika z dnia 17 lipca 2013 r. w sprawie określenia oświatowych jednostek budżetowych, które gromadzą dochody na wydzielonym rachunku, źródeł tych dochodów i ich przeznaczenia, sposobu i trybu sporządzania planu finansowego dochodów i wydatków nimi finansowanych oraz dokonywania zmian w tym planie i ich zatwierdzania, wszystkie jednostki budżetowe Miasta prowadzące działalność określoną w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zmianami), zwane dalej jednostkami, gromadzą na wydzielonym rachunku dochody uzyskane z tytułu: spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej na rzecz jednostki, odszkodowań i wpłat za utracone lub uszkodzone mienie będące w zarządzie lub użytkowaniu jednostki, przychodów z nieruchomości oddanej jednostce w trwałą zarząd, za wyjątkiem czynszu najmu lokali mieszkalnych, opłat za wydawanie duplikatów dokumentów, świadczonych usług kserograficznych i reklamowych, odsetek od środków gromadzonych na rachunku, odsetek za opóźnienie w płatnościach od kontrahentów, sprzedaży złomu, makulatury i zbędnego mienia, sprzedaży biletów wstępu na basen, nagród pieniężnych otrzymanych w związku z udziałem we wszelkiego rodzaju konkursach i festiwalach, odpłatności rodziców za udział dzieci i młodzieży w wycieczkach i imprezach organizowanych przez jednostkę, wpłat rodziców za dowozy szkolne. Natomiast zgodnie z art. 11 i art. 12 ww. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, jednostkami budżetowymi są jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych nieposiadające osobowości prawnej, które pokrywają swoje wydatki bezpośrednio z budżetu, a pobrane dochody odprowadzają na rachunek odpowiednio dochodów budżetu państwa albo budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Jednostka budżetowa działa na podstawie statutu określającego w szczególności jej nazwę, siedzibę i przedmiot działalności. Podstawą gospodarki finansowej jednostki budżetowej jest plan dochodów i wydatków, zwany dalej "planem finansowym jednostki budżetowej". Jednostki budżetowe, z zastrzeżeniem odrębnych ustaw, tworzą, łączą i likwidują: ministrowie, kierownicy urzędów centralnych, wojewodowie oraz inne organy działające na podstawie odrębnych ustaw - państwowe jednostki budżetowe; organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego - gminne, powiatowe lub wojewódzkie jednostki budżetowe. Tworząc jednostkę budżetową, organ, o którym mowa w ust. 1, nadaje jej statut, chyba że

odrębne ustawy stanowią inaczej, oraz określa mienie przekazywane tej jednostce w zarząd. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do łączenia jednostek budżetowych.

Powyższe wynikało ze sprawozdań rocznych /jednostkowych/ Rb-34S z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych za okres od początku roku do końca 4 kwartału w latach 2012 - 2014, złożonych przez niżej wymienione jednostki budżetowe. Po stronie dochodów ujmowano środki, które zostały odprowadzone na wydzielony rachunek nowo utworzonego zespołu szkolno-przedszkolnego przez placówkę włączoną do tego zespołu, tj.:

- 2012 r. to łączna kwota 28.634,54 zł, która dotyczyła następujących zespołów, w tym:

Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 5 Rybnik – 17.841,08 zł;

Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 6 Rybnik – 974,93 zł;

Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 7 Rybnik – 1.856,52 zł;

Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 8 Rybnik – 5.200,36 zł;

Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 11 Rybnik – 2.761,65 zł.

- 2013 r. to łączna kwota 4.875,27 zł, która dotyczyła następujących zespołów, w tym:

Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 9 Rybnik – 418,79 zł.

Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 10 Rybnik – 624,50 zł.

Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 12 Rybnik – 472,75 zł.

Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 13 Rybnik – 3.185,47 zł;

Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 15 Rybnik – 173,76 zł;

- 2014 r. to łączna kwota 4.286,19 zł, która dotyczyła Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 14 Rybnik – 4.286,19 zł.

Placówki oświatowe były z dniem 1 września 2012 r., 2013 r., 2014 r. włączane do zespołów szkolno-przedszkolnych, na podstawie uchwał Rady Miasta Rybnika, w sprawie założenia Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Rybniku.

- W sprawozdaniach Rb-34S z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, złożonych przez cztery jednostki oświatowe za lata 2012 - 2013 wykazano kwoty zrealizowanych wydatków w wysokości wyższej od planu wydatków.

Powyższym naruszono art. 44 ust. 1 pkt 3 oraz art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.). Ponadto, zgodnie z art. 223 ust. 1, 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, samorządowe jednostki budżetowe prowadzące działalność określoną w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty gromadzą na wydzielonym rachunku dochody określone w uchwale przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego. Wydatki z rachunku, o którym mowa w ust. 1, mogą być dokonywane do wysokości kwot zgromadzonych dochodów, w ramach planu finansowego.

Natomiast zgodnie z § 9 ust. 3 i 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103 z późn.zm.) jednostki otrzymujące sprawozdania są obowiązane sprawdzić je pod względem formalno-rachunkowym. Jednostki otrzymujące sprawozdania są uprawnione do kontrolowania merytorycznej prawidłowości przekazanych sprawozdań; w tym celu mogą żądać przedstawienia wskazanych ksiąg rachunkowych i dokumentów.

Przekroczenia planu wydatków stwierdzono w następującej podziałce klasyfikacji budżetowej: dziale 801 „Oświata i wychowanie”, rozdziale 80101 „Szkoły podstawowe”, § 2960 „Przelewy redystrybucyjne”, w których wykazano następujące dane w zakresie planu i wykonania wydatków:

- za rok 2012 łączny plan wydatków wynosił 21.820,02 zł, wykonanie - 28.628,03 zł, przekroczone plan o kwotę 6.808,01 zł.

Powyższe dotyczyło jednostek oświatowych:

- Szkoły Podstawowej nr 05 Rybnik, plan wynosił 13.407,05 zł, wykonanie - 17.841,08 zł, przekroczono plan o kwotę 4.434,03 zł,
  - Szkoły Podstawowej nr16 Rybnik, plan wynosił 327,56 zł, wykonanie - 969,92 zł, przekroczono plan o kwotę 642,36 zł,
  - Szkoły Podstawowej nr 32 Rybnik, plan wynosił 124,90 zł, wykonanie - 1.856,52 zł, przekroczono plan o kwotę 1.731,62 zł.
- za rok 2013 łączny plan wydatków wynosił 2.252,26 zł, wykonanie - 2.282,90 zł, przekroczono plan o kwotę 30,64 zł. Powyższe dotyczyło jednej jednostki, tj.:
- Szkoły Podstawowej nr 2 Rybnik - plan wynosił 218,00 zł, wykonanie - 248,64 zł, przekroczono plan o kwotę 30,64 zł.

Sprawozdanie roczne /zbiorcze/ Rb-34S z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych za okres od początku roku do końca 4 kwartału 2012 r. z dnia 25 marca 2013 r. /korekta nr 1/ podpisali: w. z. Prezydenta Miasta p. Ewa Ryszka – były Zastępca Prezydenta Miasta Rybnika oraz p. Bogusław Paszenda – Skarbnik Miasta Rybnika.

Sprawozdanie roczne /zbiorcze/ Rb-34S z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych za okres od początku roku do końca 4 kwartału 2013 r. z dnia 19 lutego 2014 r. podpisali p. Adam Fudali – były Prezydent Miasta Rybnika oraz p. Bogusław Paszenda – Skarbnik Miasta Rybnika.

Sprawozdanie roczne /zbiorcze/ Rb-34S z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych za okres od początku roku do końca 4 kwartału 2014 r. z dnia 21 kwietnia 2014 r. podpisali p. Piotr Kuczera – Prezydent Miasta Rybnika oraz p. Bogusław Paszenda – Skarbnik Miasta Rybnika.

Sprawozdanie roczne /jednostkowe/ Rb-34S z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych za okres od początku roku do końca 4 kwartału 2012 r., 2013 r., 2014 r. podpisali: Dyrektor poszczególnej jednostki oświatowej oraz Główny Księgowy.

Zgodnie z postanowieniami zarządzenia Nr 715/2012 Prezydenta Miasta Rybnika z dnia 27 grudnia 2012 r. w sprawie zasad planowania budżetowego, dokonywania zmian w planach finansowych dochodów i wydatków nimi finansowanych, ewidencji planów finansowych, kontroli dokumentów i sprawozdawczości budżetowej oświatowych jednostek budżetowych (OJB) zadania w zakresie weryfikacji sprawozdań składanych przez jednostki organizacyjne należały do pracowników Wydziału Edukacji. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 9

Zapewnić dokonywanie kontroli sprawozdań jednostkowych Rb-34S z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, składanych przez placówki oświatowe do Urzędu Miasta Rybnika, stosownie do § 9 ust. 3 i ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2014 r., poz. 119 z późn. zm.).

- *W 2014 r. dokonywano lokat terminowych środków pieniężnych znajdujących się na rachunkach bankowych wydatków niewygasających. Zgodnie z art. 263 ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.), środki finansowe na wydatki ujęte w wykazie o którym mowa w ust. 2 ww.*

artykułu są gromadzone na wyodrębnionym subkoncie podstawowego rachunku bankowego jednostki samorządu terytorialnego.

Uchwałę Nr 19/IV/2014 Rady Miasta Rybnika z dnia 22 grudnia 2014 r. w sprawie ustalenia wykazu wydatków w budżecie Miasta na 2014 rok, które nie wygasają z upływem roku budżetowego ustalono: wykaz wydatków w budżecie miasta na 2014 rok, które nie wygasają z upływem roku budżetowego, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały oraz ostateczne terminy dokonania każdego wydatku ujętego w tym wykazie; plan finansowy wydatków (z wyodrębnieniem wydatków majątkowych), o których mowa w § 1, stanowiący załącznik nr 2 do niniejszej uchwały. Środki finansowe przeznaczone na wydatki niewygasające ustalono w wysokości 20.490.386,20 zł.

W sprawozdaniu Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostek samorządu terytorialnego na koniec 2014 r. wykazano stan środków na rachunku wydatków niewygasających na podstawie ewidencji księgowej konta 135 „Rachunek środków na niewygasające wydatki”, które było zgodne z zapisami w księgowości banku, potwierzzeniami sald i obejmowało stan środków:

- na rachunku w mBanku S.A. w kwocie 86,20 zł, konto 135-01-01 „Rachunek wydatków niewygasających”, nr rachunku bankowego ...1009,
- na rachunku lokaty w mBanku S.A. w kwocie 90.300,00 zł, konto 135-01-04, „Rachunek wydatków niewygasających, subkonto (lokata)”, nr rachunku bankowego ...0606,

- na rachunkach lokaty w Getin Noble Banku S.A. w łącznej kwocie 20.400.000,00 zł, konto 135- 01-03 „Rachunek wydatków niewygasających, subkonto (lokata)”, w tym: rachunki bankowe o numerach /...0123/ w kwocie 5.000.000,00 zł, /...0125/ w kwocie 3.000.000,00 zł, /...0124/ w kwocie 2.400.000,00 zł, /...0120/ w kwocie 10.000.000,00 zł.

Z przedłożonych dyspozycji lokat z dnia 23 grudnia 2014 r. wynikało, że dokonano otwarcia lokat specjalnych o stałym oprocentowaniu w kwocie:

- 10.000.000,00 zł, data zamknięcia lokaty 23 stycznia 2015 r.
- 5.000.000,00 zł, data zamknięcia lokaty 19 stycznia 2015 r.
- 2.400.000,00 zł, data zamknięcia lokaty 7 stycznia 2015 r.
- 3.000.000,00 zł, data zamknięcia lokaty 2 stycznia 2015 r.

Dyspozycje przekazywania środków z rachunku bankowego wydatków niewygasających na lokaty były podpisywane przez p. Bogusława Paszendę – Skarbnika Miasta Rybnika oraz p. Danieł Lampert – Sekretarza Miasta Rybnika.

Wniosek nr 10

Gromadzić środki finansowe na wyodrębnionym subkoncie podstawowego rachunku bankowego jednostki samorządu terytorialnego, stosownie do art. 263 ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

- W 2014 r. dokonywano przelewu kwot z rachunku bankowego sum depozytowych konto księgowe 139-2 „Sumy depozytowe”, celem utworzenia lokat terminowych. Depozyty złożone w formie wadiów lub zabezpieczeń ewidencjonowane na rachunku sum depozytowych były zwracane kontrahentom wg oprocentowania na rachunku bankowym sum depozytowych, a nie lokat.

Zgodnie z art. 45 ust. 8, art. 46 ust. 4 oraz art. 148 ust. 3 i 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 907 z późn. zm.), wadium wniesione w pieniądzu zamawiający przechowuje na rachunku bankowym. Jeżeli wadium wniesiono w pieniądzu, zamawiający zwraca je wraz z odsetkami wynikającymi z umowy

rachunku bankowego, na którym było ono przechowywane, pomniejszone o koszty prowadzenia rachunku bankowego oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek bankowy wskazany przez wykonawcę. Zabezpieczenie wnoszone w pieniądzu wykonawca wpłaca przelewem na rachunek bankowy wskazany przez zamawiającego. Jeżeli zabezpieczenie wniesiono w pieniądzu, zamawiający przechowuje je na oprocentowanym rachunku bankowym. Zamawiający zwraca zabezpieczenie wniesione w pieniądzu z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym było ono przechowywane, pomniejszone o koszt prowadzenia tego rachunku oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek bankowy wykonawcy. Odsetki bankowe oraz odsetki od lokat wpływały na rachunek sum depozytowych, zwiększając sumę środków zgromadzonych na tym rachunku.

Zgodnie z wyjaśnieniami Naczelnika Wydziału Księgowości ze względu, że odsetki bankowe i odsetki od lokat podlegają ciągłej zmianie, depozyty ciągle wpływają i są ciągle zwracane, pieniądze, również te zgromadzone na rachunku sum depozytowych, nie są oznaczone co do rodzaju, nie było możliwości obliczenia i wskazania kwoty odsetek wynikającej z różnicy pomiędzy odsetkami naliczonymi i otrzymanymi wg oprocentowania z lokat, a odsetkami naliczonymi i otrzymanymi wg oprocentowania z poszczególnych rachunków.

Zgodnie z postanowieniami zarządzenia Prezydenta Miasta Rybnika: Nr 611/2014 z dnia 11 grudnia 2014 r., Nr 317/2013 z dnia 19 czerwca 2013 r. w sprawie ustalenia ogólnych zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Miasta Rybnika oraz powierzenia obowiązków i odpowiedzialności w zakresie rachunkowości, Prezydent Miasta powierzył obowiązki i odpowiedzialność w zakresie prowadzenia rachunkowości Urzędu Miasta jako jednostki budżetowej Naczelnikowi Wydziału Księgowości. Nadzór w tym zakresie pełnił p. Bogusław Paszenda – Skarbnik Miasta Rybnika.

Wniosek nr 11

Zapewnić prowadzenie ewidencji księgowej urzędu na koncie 139 w zakresie sum depozytowych w sposób umożliwiający dokonywanie zwrotu wadliwych wniesionych przez podmioty biorące udział w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych wraz z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego oraz zwrotu zabezpieczeń należytego wykonania umów wraz z odsetkami, mając na uwadze art. 45 ust. 8, art. 46 ust. 4 oraz art. 148 ust. 3 i 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 2164).

- *W 2014 r. jednostka Urząd nie przekazała środków zgromadzonych na dzień 31 grudnia 2014 r. na rachunku bieżącym jednostki służącym m.in. do ewidencji operacji pieniężnych związanych z realizacją projektów finansowanych ze środków funduszy unijnych do budżetu Miasta. Powyższe było niezgodne z zasadami funkcjonowania konta 130 „Rachunek bieżący jednostki” ustalonymi w załączniku nr 3 - plan kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289 z późn. zm.). Zgodnie z przytoczonymi przepisami, konto 130 „Rachunek bieżący jednostki” służy do ewidencji stanu środków pieniężnych oraz obrotów na rachunku bankowym z tytułu wydatków i dochodów (wpływów) budżetowych objętych planem finansowym.*

Na stronie Wn konta 130 ujmuje się wpływy środków pieniężnych:

- 1) otrzymanych na realizację wydatków budżetowych zgodnie z planem finansowym oraz dla dysponentów niższego stopnia, w korespondencji z kontem 223;*
- 2) z tytułu zrealizowanych przez jednostkę dochodów budżetowych (ewidencja szczegółowa według podziałek klasyfikacji dochodów budżetowych), w korespondencji z kontem 101, 221 lub innym właściwym kontem.*

Na stronie Ma konta 130 ujmuje się:

- 1) zrealizowane wydatki budżetowe zgodnie z planem finansowym jednostki, jak również środki pobrane do kasy na realizację wydatków budżetowych (ewidencja szczegółowa według podziałek klasyfikacji wydatków budżetowych), w korespondencji z właściwymi kontami zespołów: 1, 2, 3, 4, 7 lub 8;*
- 2) okresowe przelewy dochodów budżetowych do budżetu, w korespondencji z kontem 222;*
- 3) okresowe przelewy środków pieniężnych dla dysponentów niższego stopnia (ewidencja szczegółowa według dysponentów, którym przelano środki pieniężne), w korespondencji z kontem 223.*

Zapisy na koncie 130 są dokonywane na podstawie dokumentów bankowych, w związku z czym musi zachodzić pełna zgodność zapisów między jednostką a bankiem. Na koncie 130 obowiązuje zachowanie zasady czystości obrotów, co oznacza, że do błędnych zapisów, zwrotów nadpłat, korekt wprowadza się dodatkowo techniczny zapis ujemny. Konto 130 może służyć również do ewidencji dochodów i wydatków realizowanych bezpośrednio z rachunku bieżącego budżetu jednostki samorządu terytorialnego. W takim przypadku saldo konta 130 w zakresie zrealizowanych wydatków podlega okresowemu przeksięgowaniu na podstawie sprawozdań budżetowych na stronę Ma konta 800, a w zakresie dochodów - na stronę Wn konta 800.

Ewidencja szczegółowa do konta 130 jest prowadzona w szczególności planu finansowego dochodów i wydatków budżetowych. Konto 130 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych na rachunku bieżącym jednostki budżetowej. Saldo konta 130 jest równe saldu sald wynikających z ewidencji szczegółowej prowadzonej dla kont:

- 1) wydatków budżetowych; konto 130 w zakresie wydatków budżetowych może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych otrzymanych na realizację wydatków budżetowych, a niewykorzystanych do końca roku;*
- 2) dochodów budżetowych; konto 130 w zakresie dochodów budżetowych może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych z tytułu zrealizowanych dochodów budżetowych, które do końca roku nie zostały przelane do budżetu.*

Saldo konta 130 ulega likwidacji przez księgowanie:

- 1) przelewu środków pieniężnych niewykorzystanych do końca roku, w korespondencji z kontem 223;*
- 2) przelewu do budżetu dochodów budżetowych pobranych, lecz nieprzelanych do końca roku, w korespondencji z kontem 222.*

Powyższe dotyczyło rachunków:

- (...1123) Wdrożenie programu opieki dziennej nad dziećmi do lat 3 na terenie miasta Rybnika – dochody w kwocie 1,85 zł;*
- (...1094) Inkubator Ekonomii Społecznej Subregionu Zachodniego w kwocie 0,02 zł;*
- (... 1087) Ogólnodostępny System Komunikacji Administracji Rybnickiej OSKAR) w kwocie 1,71 zł;*
- (... 1116) Lekcja nieograniczonych możliwości w kwocie 66.238,60 zł;*
- (... 1127) Rewitalizacja przestrzeni publicznej na obszarze pomiędzy kościołem pw. Matki Boskiej Bolesnej, Bazyliką Mniejszą pw. Św. Antoniego Padewskiego i Rynkiem w kwocie 1,06 zł;*

- (... 1077) *Mam zawód, mam pracę w regionie w kwocie 9,63 zł;*
- (...1110) *Szczęśliwa 15. Program uruchamiania 15 dodatkowych oddziałów w przedszkolach w Rybniku w kwocie 706.262,10 zł;*
- (... 1111) *Imaginative teachers. Motivation and activisation of students with special needs COMENIUS REGIO w kwocie 51.039,18 zł;*
- (... 1115) *Wdrożenie programu opieki dziennej nad dziećmi do lat 3 na terenie miasta Rybnika – dochody w kwocie 71.033,37 zł.*

Zgodnie z wyjaśnieniami Zastępcy Skarbnika, do każdego projektu realizowanego z udziałem funduszy pomocowych lub innych środków zewnętrznych prowadzono jeden wyodrębniony rachunek bankowy, dla których wymagane jest prowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej, rachunki bankowe takich projektów prowadzone były wspólnie dla jednostki (Urzędu Miasta) i budżetu.

Skutkiem powyższego było wykazanie w bilansie z wykonania budżetu Miasta Rybnika oraz w bilansie jednostki sporządzonym na dzień 31 grudnia 2014 r. ww. środków.

W bilansie skonsolidowanym Miasta Rybnik sporządzonym na 31 grudnia 2014 r. z dnia 24 czerwca 2015 r. dokonano wyłączenia ww. środków pieniężnych w łącznej kwocie 894.587,52 zł, zgodnie z pismem Prezydenta Miasta Nr OR.1710.17.2015 z dnia 17 marca 2016 r. oraz załącznikami dołączonymi do pisma.

Bilans z wykonania budżetu Miasta Rybnika sporządzony na dzień 31 grudnia 2014 r. z dnia 21 kwietnia 2015 r. podpisali: p. Piotr Kuczera – Prezydent Miasta Rybnika oraz p. Bogusław Paszcenda – Skarbnik Miasta Rybnika.

Bilans jednostki sporządzony na dzień 31 grudnia 2014 r. podpisali: p. Piotr Kuczera – Prezydent Miasta Rybnika oraz Naczelnik Wydziału Księgowości.

Zadania w zakresie prowadzenia ksiąg urzędu Miasta należały do pracowników Wydziału Księgowości. Nadzór w tym zakresie pełnił Naczelnik Wydziału Księgowości.

Wniosek nr 12

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Rybnika w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej konta jednostki 130, stosownie do zasad funkcjonowania ww. kont określonych w załącznikach nr 2 i nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

W zakresie długu publicznego:

- *W 2011 r. zaciągnięto kredyt w rachunku bieżącym na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu Miasta w wysokości 10.000.000,00 zł na okres od dnia 16 marca 2011 r. do 14 marca 2016 r. Naruszono tym art. 89 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) w związku z art. 212 ust. 2 pkt 1 oraz art. 211 ust. 1 i ust. 2 ww. ustawy. Zgodnie z przywołanymi przepisami, jednostki samorządu terytorialnego mogą zaciągać kredyty i pożyczki oraz emitować papiery wartościowe na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Zobowiązania te*

podlegają spłacie lub wykupowi w tym samym roku, w którym zostały zaciągnięte lub wyemitowane. W uchwale budżetowej organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może upoważnić zarząd do zaciągania kredytów i pożyczek oraz emitowania papierów wartościowych na sfinansowanie przejściowego deficytu. Budżet jednostki samorządu terytorialnego jest rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów tej jednostki. Budżet jednostki samorządu terytorialnego jest uchwalany na rok budżetowy. W uchwale Nr 28/V/2010 Rady Miasta Rybnika z dnia 30 grudnia 2010 r. w sprawie budżetu miasta Rybnika na 2011 r. upoważniono Prezydenta Miasta do zaciągania kredytów i pożyczek oraz emitowania papierów wartościowych, o których mowa w art. 89 ust. 1 ww. ustawy o finansach publicznych oraz ustalono limity zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych, w tym w wysokości 10.000.000,00 zł na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu.

Powyższe dotyczyło umowy kredytowej Nr 19/006/11/Z/VV o kredyt w rachunku bieżącym zawartej w dniu 27 stycznia 2011 r. w wysokości nieprzekraczającej 10.000.000,00 zł na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu Miasta Rybnika. W umowie postanowiono, że Kredytobiorca (Miasto Rybnik) może zadłużać się z tytułu udzielonego kredytu, bez potrzeby składania odrębnych wniosków kredytowych, w okresie od dnia 16 marca 2011 r. do dnia 14 marca 2016 r. Wykorzystanie kredytu przez Kredytobiorcę będzie następować w drodze realizacji przez Bank zleceń płatniczych w ciężar ww. rachunku bieżącego Kredytobiorcy, powodując lub zwiększając saldo debetowe na tym rachunku do wysokości określonej powyżej. Spłata całości lub części kredytu przed upływem terminu ostatecznej spłaty odnawia kwotę kredytu i może on być wielokrotnie wykorzystywany. Kredytobiorca zobowiązał się do ostatecznej spłaty salda debetowego rachunku bieżącego do dnia 15 marca 2016 r.

Ponadto, w powyższej umowie kredytowej postanowiono: w przypadku gdy pokrycie wymagalnych zobowiązań Kredytobiorcy nie jest możliwe z rachunku bieżącego, spłata tych zobowiązań nastąpi poprzez obciążenie przez Bank innego – wskazanego przez Kredytobiorcę – jego rachunku prowadzonego w Banku (§ 5 ust. 4 umowy). Kredytobiorca nieodwołalnie upoważnia Bank do obciążania w pierwszej kolejności swojego rachunku bieżącego, a w drugiej – rachunków, o których mowa w ust. 4, wymagalnymi należnościami wynikającymi z niniejszej umowy oraz umów związanych z zabezpieczeniem spłaty kredytu (§ 5 ust. 6 umowy). Zgodnie z art. 264 ust. 5 ww. ustawy o finansach publicznych, w celu zabezpieczenia kredytu lub pożyczki nie można udzielać pełnomocnictwa do dysponowania rachunkiem bankowym jednostki samorządu terytorialnego.

Kredyt ten był wykorzystany tylko raz - 22 listopada 2011 r., a debet wyniósł 3.046.301,27 zł.

Powyższą umowę zawarł p. Adam Fudali – były Prezydent Miasta Rybnika, przy kontrasygnacie p. Bogusława Paszendy – Skarbnika Miasta Rybnika.

- W 2013 r. została zawarta umowa pożyczki na kwotę 750.000,00 zł, pomimo że Regionalna Izba Obrachunkowa w Katowicach do dnia zawarcia ww. umowy nie wydała opinii o możliwości spłaty tej pożyczki przez Miasto Rybnik. Powyższym naruszono art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), zgodnie z którym w przypadku ubiegania się przez jednostkę samorządu terytorialnego o udzielenie kredytu lub pożyczki, organ wykonawczy tej jednostki jest obowiązany uzyskać opinię regionalnej izby obrachunkowej o możliwości spłaty kredytu lub pożyczki, bądź wykupu papierów wartościowych.

Powyższe dotyczyło pożyczki Nr 59/2013/66/OA/poe/P zaciągniętej na podstawie umowy z dnia 10 czerwca 2013 r. zawartej z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska

i Gospodarki Wodnej w Katowicach w terminie od 10 czerwca 2013 r. do 31 października 2022 r. z przeznaczeniem na dofinansowanie zadania pod nazwą: „Modernizacja źródeł ciepła budynków indywidualnych poprzez instalację kolektorów słonecznych realizowana w ramach programu ograniczenia niskiej emisji dla miasta Rybnika – III etap.” Pozytywna opinia o możliwości spłaty przez Miasto Rybnik ww. pożyczki wyrażona została uchwałą Nr 4100/III/142/2013 z dnia 1 lipca 2013 r. III Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach.

Umowę pożyczki ze strony Miasta Rybnika podpisała p. Ewa Ryszka – były Zastępca Prezydenta Miasta Rybnika, przy kontrasygnacie p. Bogusława Paszendy – Skarbnika Miasta Rybnika.

Wniosek nr 13

Zapewnić zaciąganie zobowiązań z tytułu kredytów w granicach upoważnień określonych w uchwale organu stanowiącego oraz zaciąganie zobowiązań z tytułu pożyczek po uzyskaniu opinii regionalnej izby obrachunkowej o możliwości spłaty kredytu, pożyczki lub wykupu papierów wartościowych, stosownie do art. 89 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 w związku z art. 212 ust. 2 pkt 1, art. 211 ust. 1 i ust. 2 oraz art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.) oraz ustanawiać prawne zabezpieczenia spłat kredytu zaciąganego przez Miasto Rybnik, zgodnie z art. 264 ust. 5 ww. ustawy.

- *Wykazanie zobowiązań z tytułu trzech kredytów zaciągniętych w Banku Gospodarstwa Krajowego ze środków Funduszu Rozwoju Inwestycji Komunalnych w nieprawidłowej kolumnie układu podmiotowego sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wg stanu na koniec IV kwartału: 2011 r., 2012 r., 2013 r., 2014 r. oraz na koniec III i IV kwartału 2015 r. Powyższe naruszyło § 1 ust. 1, § 2 ust. 2 pkt 1 lit. a oraz pkt 3 załącznika Nr 9, rozdziału 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247 z późn. zm., a następnie Dz. U. z 2014 r. poz. 1773).*

Zobowiązania te wykazano w kolumnie banki, zamiast w sektorze finansów publicznych w grupie I. Środki te pochodzą z budżetu państwa, wobec tego Skarb Państwa (określony jako grupa I) jest faktycznym kredytodawcą. Bank Gospodarstwa Krajowego pełni w tym przypadku rolę pośrednika w przekazaniu tych środków.

Powyższe dotyczyło umów kredytu: Nr 11/0877 z dnia 7 lipca 2011 r., Nr 12/0039 z dnia 28 lutego 2012 r. oraz Nr 12/0868 z dnia 24 maja 2012 r.

Sprawozdanie jednostkowe (organu) Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wg stanu na koniec IV kwartału 2011 r., 2012 r., 2013 r., 2014 r. oraz III i IV kwartału 2015 r. podpisał Zastępca Skarbnika Miasta, który był jednocześnie odpowiedzialny za jego sporządzenie.

Sprawozdanie Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji podpisali: wg stanu na koniec IV kwartału 2011 r. oraz IV kwartału 2013 r. - p. Adam Fudali – były Prezydent Miasta Rybnika oraz p. Bogusław Paszenda – Skarbnik Miasta Rybnika; na koniec IV kwartału 2012 r. p. Ewa Ryszka – były Zastępca Prezydenta Miasta Rybnika oraz Zastępca Skarbnika Miasta; na koniec IV kwartału 2014 r. oraz wg stanu na koniec III kwartału 2015 r. p. Piotr Kuczera – Prezydent Miasta Rybnika oraz p. Bogusław Paszenda – Skarbnik Miasta Rybnika.

Wniosek nr 14

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Rybnika w zakresie prawidłowego sporządzania sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, stosownie do § 1 ust. 1, § 2 ust. 2 pkt 1 lit. a oraz pkt 3 załącznika Nr 9, rozdziału 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

W zakresie zamówień publicznych:

- *Nieterminowo dokonano zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umowy wykonawcy zamówienia na realizację projektu „Geoinformacyjna Platforma Usług Elektronicznych”, w wyniku czego Miasto Rybnik zapłaciło odsetki ustawowe. Powyższym naruszono art. 151 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 907) w związku z postanowieniami § 12 pkt 3 umowy Nr G-I.272.3.2013 z dnia 21 listopada 2013 r. zawartej z wykonawcą. Zgodnie z ww. przepisem, Zamawiający zwraca zabezpieczenie w terminie 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez zamawiającego za należyte wykonane. Kwota pozostawiona na zabezpieczenia roszczeń z tytułu rękopmi za wady nie może przekraczać 30% wysokości zabezpieczenia. Wykonawca wniósł zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 99.630,00 zł. Protokół odbioru końcowego z dnia 28 sierpnia 2015 r. potwierdził realizację przedmiotu umowy. Zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umowy w wysokości 70% wartości zabezpieczenia, tj. kwoty 69.741,00 zł wraz z odsetkami bankowymi w kwocie 2.979,63 zł oraz odsetkami ustawowymi w kwocie 1.299,28 zł dokonano w dniu 22 grudnia 2015 r.*

Osobami odpowiedzialnymi za realizację umowy ze strony Miasta Rybnika byli Naczelnik Wydziału Geodezji i Kartografii oraz Kierownik Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej.

Wniosek nr 15

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Rybnika w zakresie terminowego zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umowy, stosownie do art. 151 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2164) w związku z postanowieniami umów zawartych z wykonawcą, mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

- *W latach 2014 - 2015 udzielono zamówień publicznych w trybie z wolnej ręki, pomimo braku przesłanek ustawowych do zastosowania tego trybu udzielenia zamówienia publicznego, określonych w art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.). Powyższe dotyczyło dwóch zamówień publicznych na promocję Miasta Rybnika podczas „Koncertu Finałowego XIX Ogólnopolskiego Festiwalu Kabaretowego Ryjek – Rybnicka Jesień Kabaretowa” w 2014 roku oraz podczas „Koncertu Finałowego XX Ogólnopolskiego Festiwalu Kabaretowego Ryjek – Rybnicka Jesień Kabaretowa” w 2015 roku. Zamawiający udzielił w trybie z wolnej ręki ww. zamówień na podstawie*

umowy w sprawie zamówienia publicznego Nr PR.272.2.2014 z dnia 17 października 2014 r. oraz Nr PR.272.3.2015 z dnia 20 października 2015 r. za wynagrodzeniem wykonawcy w kwocie po 280.000,00 zł brutto każda.

Zamawiający jako podstawę zastosowania trybu zamówienia z wolnej ręki wskazał art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. b Prawa zamówień publicznych. Tryb zamówienia z wolnej ręki, o którym mowa w powyższy przepisie wymaga łącznego spełnienia dwóch przesłanek:

- przedmiot zamówienia może być zrealizowany jedynie przez jednego wykonawcę z przyczyn związanych z ochroną praw wyłącznych oraz
- ochrona praw wyłącznych musi wynikać z przepisów prawa powszechnie obowiązującego.

Do udzielenia zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt.1 lit. b Prawa zamówień publicznych nie wystarczy zatem, by przedmiot zamówienia objęty był ochroną prawa wyłącznego (prawem autorskim). Zamawiający musi wykazać, iż na rynku nie istnieje produkt równoważny, a wykonywanie zamówienia przez innego wykonawcę jest niemożliwe. Przyczyny związane z ochroną praw wyłącznych, wynikających z odrębnych przepisów, uzasadniająca udzielenie zamówienia bez przeprowadzenia procedury konkurencyjnej, tj. w trybie z wolnej ręki określonego wykonawcy muszą mieć zasadniczy charakter, tak by można było wykazać, że podjęcie prac przez innego wykonawcę jest ze względu na ochronę praw wyłącznych rzeczywiście niemożliwe, a nie tylko utrudnione i ta niemożność musi mieć charakter trwały i nieprzewidywalny a także obiektywny. Zamawiający w toku postępowania nie wykazał spełnienia wszystkich niezbędnych przesłanek, warunkujących prawidłowe udzielenie zamówienia w trybie z wolnej ręki, stwierdzając jedynie, że Telewizja POLSAT, która posiadała wyłączność zapisu audiowizualnego i emisji Ryjka, wskazała konkretny podmiot, jako organizatora koncertu.

Umowa w sprawie zamówienia publicznego nr PR.272.2.2014 z dnia 17 października 2014 r. została zawarta w imieniu zamawiającego przez p. Daniełę Lampert – Sekretarza Miasta Rybnika oraz byłego Naczelnika Wydziału Promocji i Informacji, natomiast umowa nr PR.272.3.2015 z dnia 20 października 2015 r. została zawarta w imieniu zamawiającego przez p. Piotra Kuczerę – Prezydenta Miasta Rybnika.

Wniosek nr 16

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Rybnika w zakresie udzielania zamówień publicznych w trybie z wolnej ręki wyłącznie po spełnieniu przesłanek określonych stosownie do art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2015 r. poz. 2164) oraz mając na uwadze art. 68 i 69 ust 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

- Zaniechano przechowywania protokołu postępowania w trybie zamówienia udzielonego z wolnej ręki na zadanie „Promocja Miasta Rybnika podczas Koncertu Finałowego XIX Ogólnopolskiego Festiwalu Kabaretowego „Ryjek” – Rybnicka Jesień Kabaretowa w Rybnickim Centrum Kultury w 2014 r”. Powyższym naruszono art. 97 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.), zgodnie z którym zamawiający przechowuje protokół wraz z załącznikami przez okres 4 lat od dnia zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia, w sposób gwarantujący jego nienaruszalność.

Dokumentacja była przechowywana w Wydziale Promocji, nad którym nadzór sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 17

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Rybnika w zakresie prawidłowego przechowywania protokołu przez okres 4 lat od dnia zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia w sposób gwarantujący jego nienaruszalność, stosownie do art. 97 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2164) mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

W zakresie sprzedaży nieruchomości:

- *W latach 2009 - 2010 nieprawidłowo sporządzano protokoły z przetargów na sprzedaż nieruchomości działki nr 4120/220 zakończonych wynikiem negatywnym. Zgodnie z § 10 ust. 1 pkt 3, pkt 4, pkt 6, pkt 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. Nr 207, poz. 2108 z późn. zm.), przewodniczący komisji przetargowej sporządza protokół przeprowadzonego przetargu. Protokół powinien zawierać informacje o: obciążeniach nieruchomości, zobowiązaniach, których przedmiotem jest nieruchomość, osobach dopuszczonych i niedopuszczonych do uczestniczenia w przetargu, wraz z uzasadnieniem, cenie wywoławczej nieruchomości. Powyższe dotyczy protokołu z dnia 23 kwietnia 2009 r., który nie zawierał informacji o: obciążeniach nieruchomości; zobowiązaniach, których przedmiotem jest nieruchomość; osobach dopuszczonych i niedopuszczonych do uczestniczenia w przetargu wraz z uzasadnieniem (w terminie wpłynęły dwa wadlia) oraz cenie wywoławczej nieruchomości.*
- *W latach 2011 - 2015 obciążano nabywców gminnych nieruchomości sprzedawanych w trybie bezprzetargowym kosztami sporządzenia operatu szacunkowego oraz podziału nieruchomości. W przepisach ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, a następnie poz. 651, Dz. U. z 2014 r. poz. 518 z późn. zm.) nie przewidziano możliwości poboru opłat z ww. tytułów. Zgodnie z art. 25 ust. 1 i ust. 2 w związku z art. 23 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy, gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje wójt, burmistrz albo prezydent miasta, co w szczególności polega na wykonywaniu czynności polegających m.in. na zapewnieniu wyceny tych nieruchomości, jak również dokonywaniu podziałów nieruchomości. Powyższe dotyczyło nabywców działek:*
  - *nr 2033/73 obręb Chwałowice o pow. 43 m² w 2011 r. Nabywca sam, na własny koszt zlecił dokonanie podziału nieruchomości, a ponadto obciążono go kwotą 244,00 zł za sporządzenie operatu szacunkowego.*
  - *nr 2304/1 obręb Boguszowice o pow. 37 m² w 2011 r. zabudowanej 3/100 halą należącą do Kompanii Węglowej S.A. Nabywca sam, na własny koszt zlecił dokonanie podziału nieruchomości, a ponadto obciążono go kwotą 205,00 zł za porządzenia operatu szacunkowego.*
  - *nr 2318/45 obręb Boguszowice o pow. 191 m². Nabywcę obciążono kwotą 402,60 zł za podział nieruchomości oraz kwotą 183,00 zł za sporządzenie operatu szacunkowego.*
  - *nr 373/7 obręb Niewiadom Górny. o pow. 278 m². Nabywca sam, na własny koszt zlecił dokonanie podziału nieruchomości, a ponadto obciążono go kwotą 202,95 zł za sporządzenie operatu szacunkowego.*
  - *działek nr 1106/14 o pow. 542 m², nr 334/14 o pow. 201 m², nr 1108/14 o pow. 59 m² (łącznie 802 m²) obręb Gotartowice zabudowanych w ¼ części budynku oraz dwoma*

budynkami gospodarczymi. Nabywca sam, na własny koszt zlecił dokonanie podziału nieruchomości, a ponadto obciążono go kwotą 215 zł za sporządzenie operatu szacunkowego.

Obowiązki w powyższym zakresie należały do pracowników Wydziału Mienia, nad którymi bezpośredni nadzór sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 18

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Mienia w zakresie sporządzania protokołów z przetargów oraz zaniechania obciążania nabywców nieruchomości kosztami wyceny, jak również dokonywaniu podziałów nieruchomości, stosownie do art. 25 ust. 1 i ust. 2 w związku z art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2015 r. poz. 1774 z późn. zm.), § 10 ust. 1 pkt 3, pkt 4, pkt 6, pkt 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2014 r., poz. 1490), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561) sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4** ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Ponadto informuję, że w dniach od 1 lutego do 12 lutego 2016 r. Inspektorzy Regionalnej Izby obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili kontrolę problemową gospodarki finansowej Rybnickich Służb Komunalnych w Rybniku. Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 1 marca 2016 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w kontrolowanej jednostce. Do Dyrektora tej jednostki skierowano odrębne wystąpienie pokontrolne.

PREZES
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach

Daniel Kołodziej
Daniel Kołodziej